

Redovisning av miljöledningsarbetet 2023

Rapport från LäkeMedelsverket

Datum: Februari 2024
Dnr: 1.1.2-2023-109778

Innehållsförteckning

Redovisning av miljöledningsarbetet 2023 Läkemedelsverket	3
Del 1 Miljöledningssystemet	3
Beskrivning av myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön (4a-7a)	4
Beskrivning av myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön (4b-7b).....	5
Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter	10
1. Tjänsteresor och övriga transporter	10
2. Energianvändning	11
3. Miljökrav i upphandling	12
4. Frivilliga frågor	13

Redovisning av miljöledningsarbetet 2023

Läkemedelsverket

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

Del 1 Miljöledningssystemet

Basfakta

Antal årsarbetskrafter: 878

Antal kvadratmeter lokalyta: 21 357

1. Är myndigheten miljöcertifierad?

Nej.

2. Hur lyder myndighetens miljöpolicy?

Läkemedelsverket arbetar för att främja folk- och djurhälsan i Sverige genom att garantera ändamålsenliga, säkra och kostnadseffektiva läkemedel och medicintekniska produkter. Som statlig myndighet omfattas Läkemedelsverket av förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Av förordningen följer att en miljöpolicy som beskriver ambitionen med miljöarbetet ska vara upprättad. Miljöpolicyen beskriver Läkemedelsverkets inriktning och ambition för att stävja negativ miljöpåverkan samtidigt som den positiva miljöpåverkan ska öka.

Läkemedelsverkets miljöarbete drivs av de principer som har fastställts i de nationella miljömålen samt de av regeringen och riksdagen antagna globala FN-målen för hållbar utveckling (Agenda 2030). Inom de nationella miljömålen centrala generationsmål har Läkemedelsverket ett särskilt ansvar att nå etappmålet ökad miljöhänsyn i EU:s läkemedelslagstiftning och internationellt. I bland annat denna kontext åtar sig Läkemedelsverket att föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling.

Läkemedelsverkets direkta miljöpåverkan ska minska genom att i största möjliga mån beakta miljöhänsyn vid:

- Tjänsteresor
- Förbrukning av energi och material
- Upphandling

Den indirekta miljöpåverkan ska minska genom att stärka samverkan, kommunikation och regelverk såväl nationellt som internationellt. I förlängningen ska detta bidra till att:

- Förbättra kunskapsläget om läkemedelssubstanser med miljöskadliga egenskaper
- Tillgängliggöra samlad miljöinformation för läkemedel
- Öka miljöhänsyn vid tillståndsgivning av läkemedel
- Stimulera utvecklingen av produkter med låg total miljöpåverkan
- Minska utsläpp av miljöpåverkande ämnen vid tillverkning
- Begränsa miljöpåverkan vid användning av läkemedel, medicintekniska produkter, kosmetiska produkter och tatueringsfärger

3. När har myndigheten senast uppdaterat sin miljöutredning?

Miljöutredningen uppdaterades under 2023 och kommer beslutas i mars 2024. Den tidigare miljöutredningen uppdaterades 2018.

Fråga 4a–7a beskriver myndighetens arbete med dess direkta påverkan på miljön

4a. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande direkt påverkan på miljön?

1. Utsläpp från flyg- och bilresor
2. El och energianvändning
3. Materialförbrukning
4. Matförbrukning

5a. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande direkt påverkan på miljön?

Mål som fastställts av Läkemedelsverket 2022:

- År 2025 har utsläppen från tjänsteresor minskat med 20 % i jämförelse med år 2019 (mätt i kg CO2 per anställd)
- Läkemedelsverket verkar för att en hög andel av möten, som annars medför tjänsteresor, hålls digitalt
- År 2025 har elförbrukningen minskat med 25 % i jämförelse med år 2019 (mätt i kWh totalt per årsarbetskraft och per m2 total användbar golvyta)
- År 2023 har Läkemedelsverket riktlinjer för hållbar upphandling som inkluderar klimat, miljö, människors hälsa, djuromsorg samt sociala och arbetsrättsliga aspekter och har påbörjat implementering av riktlinjerna. År 2025 finns ett system för genomförande och uppföljning av dessa riktlinjer på plats.
- Läkemedelsverket verkar för att innehav och användning av material är miljövänligt och cirkulärt
- År 2025 har antalet utskrifter per år minskat med 20 % i jämförelse med år 2020 (mätt i antal utskrivna papper per anställd)
- År 2025 utgör färgutskrifter mindre än 40 % av totala antalet utskrifter (mätt i antal utskrivna papper)
- Läkemedelsverket verkar för ett lågt matsvinn

6a. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för direkt miljöpåverkan?

Läkemedelsverkets miljöutredning har uppdaterats under året vilken utgör en viktig grund för prioriteringen av Läkemedelsverkets fortsatta miljöarbete. Nya riktlinjer för hållbar upphandling har tagits fram och utbildning och implementering av dessa har påbörjats. Även nya riktlinjer för hållbart resande till EU-möten har beslutats.

Arbete med att minska utsläpp från tjänsteresor har även fortsatt på andra sätt genom bland annat kommunikationsinsatser. Läkemedelsverket deltar i REMM-nätverket och utveckling och användande av digitala mötesformer har fortsatt i en positiv trend. Utvärdering och utveckling av tekniken och mötesformerna sker löpande.

Hösten 2022 fick Läkemedelsverket i uppdrag från regeringen att minska sin energiförbrukning. I april skickades slutredovisningen för uppdraget till regeringen. Läkemedelsverket har vidtagit flera energibesparande åtgärder och minskade sin energiförbrukning med cirka 20 % under perioden (enligt det sätt att mäta som användes i uppdraget). Bland annat kommunicerades vid flera tillfällen under året information till personalen hur man kan minska sin egen elförbrukning både på arbetet och hemma.

Andra åtgärder som vidtagits under året är till exempel borttagande av engångsartiklar från köksutrymmen samt uppföljning av matsvinn. Uppföljning och kommunikation sker löpande kring pappersförbrukning. Myndigheten har fortsatt arbeta kontinuerligt med att gå över till elektronisk signering av avtal och beslutsdokument samt till e-formulär och e-tjänster där så är möjligt.

Linjecheferna på Läkemedelsverket har på sina enheter och verksamhetsområden fortsatt verka för att:

1. Minska utsläpp från tjänsteresor
2. Främja digitala möten
3. Öka andelen upphandlingar och inköp med hållbarhetskrav
4. Minska pappersförbrukningen

7a. Redovisa hur väl målen för direkt miljöpåverkan har uppfyllts

Alla mål har uppfyllts 2023 med undantag för målen för utsläpp från tjänsteresor och elförbrukning. Utsläppen från tjänsteresor år 2023 var 9 % lägre än år 2019 (mätt i kg CO₂ per anställd) vilket inte nådde målet för perioden (som är en 20 % minskning). Elförbrukningen år 2023 var 6 % lägre än år 2019 (mätt i kWh totalt per årsarbetskraft och per m² total användbar golvyta) vilket inte nådde målet för perioden (som är en 25% minskning).

Värt att notera är att miljöpåverkan ökade detta år till följd av den avtagande pandemin. Myndighetens medarbetare har arbetat på plats i kontorslokalerna i en större omfattning 2023 än under 2022. Även antalet fysiska EU-möten har ökat efter pandemin och myndigheten har haft ett utökat uppdrag att genomföra inspektioner på global nivå. Läkemedelsverkets direkta miljöpåverkan 2023 var större än under pandemiåren men lägre än åren innan pandemiåren. Deltids distansarbete och nya arbetssätt efter pandemin påverkar bland annat energiförbrukning, resor, mötesformer och pappersutskrift.

Fråga 4b–7b beskriver myndighetens arbete med dess indirekta påverkan på miljön

4b. Vilka av myndighetens aktiviteter har en betydande indirekt påverkan på miljön?

Läkemedelsverkets väsentligaste indirekta miljöpåverkan är samhällets användning av läkemedel, medicintekniska produkter och kosmetiska produkter. Som regulatorisk myndighet för dessa produkter ingår miljöpåverkan i myndighetens ansvarsområde och är en så kallad indirekt miljöpåverkan av Läkemedelsverkets verksamhet. Olika steg i produkternas livscykel påverkar miljön, exempelvis resursanvändning och utsläpp vid tillverkning, utsläpp till mark och vatten som en följd av patienters/konsumenters intag och användning av produkterna samt avfallshantering. I många fall når rester från produkterna vattenmiljön via avloppen eftersom avloppsreningsverken oftast saknar tekniska förutsättningar för att hantera till exempel läkemedelssubstanser.

5b. Vilka mål har myndigheten upprättat för de aktiviteter som har betydande indirekt påverkan på miljön?

Mål som fastställts av Läkemedelsverket 2022:

Läkemedel

- År 2030, i enlighet med etappmålet, har regleringar och andra åtgärder lett till att de negativa miljöeffekterna av läkemedel i miljön är minimerade
- Läkemedelsverket arbetar för att begränsa miljöskadliga utsläpp av läkemedel till miljön längs hela livscykeln (inklusive tillverkning, användning, insamling/kassation och destruktion samt avloppsrening och åtgärder i miljön)
- Läkemedelsverket verkar för att miljöskadliga utsläpp vid tillverkning minskar genom bland annat att utsläpps begränsningar vid tillverkning av läkemedel till EU-marknaden införts
- Läkemedelsverket verkar för att samlad information om miljörisker för läkemedel finns tillgänglig
- Läkemedelsverket verkar för utveckling av läkemedel med låg total miljöpåverkan
- Läkemedelsverkets Kunskapscentrum för läkemedel i miljön arbetar med att öka och sprida kunskap om problematiken kring läkemedel i miljön och hur effekter på miljön kan reduceras samt för att stimulera till åtgärder och utveckling inom området

Medicinteknik, Kosmetiska produkter och tatueringfärger

- Läkemedelsverket samverkar med berörda myndigheter för att minimera miljöskadliga utsläpp från medicintekniska produkter, kosmetiska produkter och tatueringfärger längs hela livscykeln (inklusive tillverkning, transport, användning, avfallshantering samt avloppsrening och åtgärder i miljön)

Läkemedelsverket har även fastställt följande preciseringar:

- 1) Ökad miljöhänsyn vid tillståndsgivning av läkemedel
- 2) Förbättra kunskapen och minska exponering av ämnen med miljöskadliga egenskaper
- 3) Verka för samlad och tillgänglig miljöinformation för läkemedel
- 4) Minska utsläpp av miljöpåverkande ämnen vid tillverkning
- 5) Minska miljöpåverkan vid användning av läkemedel, medicintekniska produkter, kosmetiska produkter och tatueringfärger
- 6) Stimulera utveckling av produkter med låg total miljöpåverkan

Kunskapscentrum för läkemedel i miljön vid Läkemedelsverket arbetar för att öka kunskap och samverkan med målet att minimera miljöpåverkan av läkemedel.

6b. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att nå målen för indirekt miljöpåverkan?

Läkemedelsverkets miljöarbete utgår från de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 samt de av regeringen fastställda generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Särskilt kan nämnas att Läkemedelsverket tillsammans med Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för genomförandet av etappmålet Läkemedel i miljön vilket anger att regleringar i lagstiftning och andra åtgärder som minimerar negativa miljöeffekter av läkemedel ska finnas på plats i Sverige, i EU eller internationellt senast 2030. Miljöarbetet styrs även av Läkemedelsverkets instruktion, regleringsbrev samt andra uppdrag och förordningar.

Läkemedelsverket är ordförande i EU-kommissionens arbetsgrupp (ad hoc Working Group on Pharmaceuticals in the Environment) för att implementera delar av EU-strategin för läkemedel i miljön. Läkemedelsverkets genomför löpande miljöriskbedömningar inför marknadsgodkännande av läkemedel samt deltar i arbetsgruppen som uppdaterar EMA:s vägledning för miljöriskbedömningar.

Under året anordnade Läkemedelsverket, i samarbete med den tyska miljömyndigheten UBA, ett seminarium i Europaparlamentet för att lyfta miljöhänsyn i Eus läkemedelslagstiftning. Implementeringen av den nya veterinärläkemedelsförordningen fortsätter genom utredningar av ett antal delar av vikt för miljöriskbedömningar och deras påverkan på godkännande och användning av veterinärläkemedel.

Inom ramen för EU-lagstiftning finns flera initiativ som berör läkemedels påverkan på miljön. Läkemedelsverket har därför aktivt arbetat med att besvara remisser avseende bland annat förslagen till nytt ramvattendirektiv, avloppsvattendirektiv, förordning om förpackningar och förpackningsavfall, ändringar i förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP) och Öppet samråd: European Chemicals Agency (ECHA:s) förslag på begränsning av PFAS.

Läkemedelsverket medverkar i regeringsuppdragen Östersjöstrategin och Helsingforskommissionens Aktionsplan för Östersjön (HELCOM Baltic Sea Action Plan, BSAP). Inom ramen för detta arbete har Läkemedelsverket under året arbetat med genomförande av tre av totalt sju åtgärder som berör läkemedel och som ska genomföras på internationell och nationell nivå. Läkemedelsverket är internationellt samordnande för en av åtgärderna och nationellt samordnande myndighet för ytterligare två åtgärder. Syftet med arbetet är att i samverkan med de andra länderna bidra till att Läkemedelsverket

minska belastningen och miljöförstöringen av Östersjön. Under året har resurser säkrats för genomförande av bland annat insamling av miljöövervakningsdata och försäljningsstatistik som kommer att ge en samlad bild av läkemedelsresters belastning på Östersjön.

Inom Kunskapscentrum för läkemedel i miljön arbetar Läkemedelsverket för att öka kunskapsspridning samt stimulera till åtgärder och utveckling. Läkemedelsverket har tagit initiativ till att starta upp en nationell konferens om läkemedel i miljön som ska samla intressenter från akademi, myndigheter, regioner och andra berörda. Huvudsyftet är att starta upp en bredare plattform för dialog och samverkan med särskilt fokus på kunskapsutbyte mellan akademien och övriga sektorer.

Läkemedelsverket har publicerat ett kapitel om Läkemedel och miljö i den nya utgåvan av Läkemedelsboken. Läkemedelsverket arrangerade workshopen "Conflicting objectives - using effective drugs without polluting our environment" under Uppsala Health Summit 2023. Vid workshopen diskuterades åtgärder för att minska läkemedels påverkan på miljön och policyförslagen kommer att publiceras under 2024.

Kunskapsspridning har bland annat uppnåtts genom föreläsningar vid Uppsala universitets kurs Läkemedel i miljön, mottagande av master-studenter från utbildningen i toxikologi vid Karolinska institutet samt föredrag vid bland annat antibiotikaforum 2023. Vidare har kunskapscentrum, under vår- och höstterminen, föreläst om läkemedel och miljö för ST-läkare från hela landet. Under sommaren intervjuades kunskapscentrum/Läkemedelsverket av EURONEWS. Ämnet var miljöpåverkan av läkemedel och Läkemedelsverkets arbete med frågorna. Inslaget sändes på kanalen som når 145 miljoner européer.

Samverkan med andra myndigheter, nationellt och internationellt, sker genom att Läkemedelsverket fortsatt driver myndighetsnätverket för läkemedel i miljön, aktivt deltar med miljöexpertis inom samverkansfunktionen för AMR samt i Världshälsoorganisationens expertgrupp för framtagande av nya riktlinjer för antibiotikatillverkning samt nätverket Regulatory Agencies Global Network against AMR (RAGNA).

Läkemedelsverket arbetar även med att minska läkemedels miljöpåverkan inom upphandling, förskrivning, och användning. Läkemedelsverket och Kunskapscentrum för läkemedel i miljön deltar regelbundet i avstämningar med representanter från läkemedelskommittéernas miljögrupp i syfte att informera och utöka kunskapsutbytet om de miljöfrågor som är aktuella i kommittéernas arbete.

Miljöinformation i behandlingsrekommendationer är ett led i Läkemedelsverkets proaktiva arbete med att minska läkemedels miljöpåverkan. Under året har fem nya behandlingsrekommendationer med miljöinformation publicerats.

Läkemedelsverket är ansvarig myndighet för genomförandet av etappmålet Läkemedel i miljön och har i denna roll drivit och följt upp arbetet med att nå etappmålet. Vidare har Läkemedelsverket deltagit i det nationella samarbetet kring miljömålet Giftfri miljö.

Läkemedelsverket genomför regeringsuppdrag om försöksverksamhet för miljöpremie i läkemedelsförmånssystemet vilket ska slutredovisas under 2024 och under året har Läkemedelsverket fortsatt att utveckla och konkretisera de kriterier som skall gälla för miljöpremien samt levererat detta underlag till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) för att deras marknadsanalys ska kunna genomföras i enlighet med uppdraget. Arbetet med detta uppdrag har också kommunicerats som inspel till andra pågående initiativ där miljökriterier arbetas fram, exempelvis inom Världshälsoorganisationens arbete med riktlinjer för antibiotikatillverkning.

Utöver miljöpremieuppdraget genomförs det närliggande uppdraget om att integrera miljöaspekter i regelverket kring god tillverkningssed och den tillsyn som utgår från regelverket.

Förslag på EU-lagstiftning och förbud av olika ämnen påverkar medicintekniska produkter i hög grad och är något som Läkemedelsverket arbetat med under året för att implementeringen ska fungera för Läkemedelsverket

medicintekniska produkter. Läkemedelsverket har också under året börjat att bygga upp en verksamhet som fokuserar på miljöfrågor för medicintekniska produkter där samverkan har initierats med myndigheten i Danmark.

7b. Redovisa hur väl målen för indirekt miljöpåverkan har uppfyllts

Målen är satta som vägledande mål för Läkemedelsverkets långsiktiga miljöarbete. Inga mål är uppnådda till fullo. Mycket arbete har gjorts men mycket återstår.

8. Vilka åtgärder har myndigheten vidtagit för att ge de anställda den kunskap de behöver för att ta miljöhänsyn i arbetet?

Information kring miljöarbetet finns på myndighetens interna webb tillsammans med information om myndighetens hållbarhetsarbete och Agenda 2030. Under 2023 har revideringen av Läkemedelsverkets Miljöutredning gjorts i bred förankring på myndigheten.

Direkt miljöpåverkan

Framtagna riktlinjer för hållbar upphandling har kommunicerats och implementeras genom bland annat utbildningsinsatser. Även nya riktlinjer för hållbart resande till EU-möten har kommunicerats. Arbete med att minska utsläpp från tjänsteresor har även fortsatt genom bland annat kommunikationsinsatser och mot att öka andelen webbföreläsningar och digitala möten.

Myndigheten har arbetat aktivt med elbesparande åtgärder och information har kommunicerats på den interna webben bland annat om vad medarbetarna bör tänka på för att minska elförbrukningen både på arbetet och hemma. Uppföljning och kommunikation sker löpande kring pappersförbrukning.

Myndigheten har fortsatt arbeta kontinuerligt med att gå över till elektronisk signering av avtal och beslutsdokument samt till e-formulär och e-tjänster där så är möjligt.

Linjecheferna på Läkemedelsverket har på sina enheter och verksamhetsområden fortsatt verka för att:

1. Minska utsläpp från tjänsteresor
2. Främja digitala möten
3. Öka andelen upphandlingar och inköp med hållbarhetskrav
4. Minska pappersförbrukningen

Indirekt miljöpåverkan

Intern dialog pågår kontinuerligt för att förstärka miljöhänsynen i uppdrag och processer som bland annat tillståndsgivning, tillsyn och kontroll. Vidare har föreläsningar hållits för enheter om läkemedels miljöpåverkan samt Läkemedelsverkets arbete och roll i frågorna.

9. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska sin energianvändning?

Läkemedelsverket har en delningsyta som används istället för att skicka dokument i mail.

Läkemedelsverket har även delningsverktyg för delning till andra aktörer som minskar skick med mail eller fysisk post.

Läkemedelsverket arbetar med ständiga förbättringar i IT-miljön bland annat för att kunna leverera servrar efter beställning i stället för att köpa in och tillhandahålla en överkapacitet. Ramavtal med miljökrav har använts och i AV-upphandling har det tryckts på att utrustningen ska vara A+ klassad. Allt elektronikskrot återvinns.

10. På vilket sätt har myndigheten använt informationsteknik i syfte att minska antalet tjänsteresor?

Läkemedelsverket arbetar kontinuerligt mot att öka andelen webbföreläsningar och digitala möten och

Läkemedelsverket

utvecklar tekniken för att möta detta behov. Bland annat används MS Teams, Adobe connect och Skype. Myndigheten har även anordnat webinarier, satt upp en teamsyta för samverkan med kommuninspektörer samt ersatt vissa eller delar av fältinspektioner med distansinspektioner.

11. Kommentar om del 1 i redovisningen

Den avklingande pandemin och distansarbete har påverkat resultatet för året och bidragit till en ökad miljöpåverkan i förhållande till åren under pandemin, men fortfarande lägre än åren före pandemin. Bidragande orsaker till detta kan vara att myndigheten har övergått till möjlighet till distansarbete till 2 dagar i veckan efter pandemin och nya arbetssätt och vanor kommer sannolikt även fortsättningsvis påverka bland annat resor, mötesformer och pappersutskrifter.

Läkemedelsverkets miljöarbete utgår från de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 samt de av regeringen fastställda generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Särskilt kan nämnas att Läkemedelsverket är ansvarig myndighet för genomförandet av etappmålet Läkemedel i miljön tillsammans med Naturvårdsverket. Miljöarbetet styrs även av Läkemedelsverkets instruktion, regleringsbrev samt andra uppdrag och förordningar.

Läkemedelsverkets fastställda mål enligt uppdraget i RB 2022 (minskade utsläpp från tjänsteresor) är inarbetade i miljöledningssystemet.

Del 2 Uppföljning av miljöledningsarbetets effekter

1. Tjänsteresor och övriga transporter

Utsläpp av koldioxid i kilogram, totalt och per årsarbetskraft uppdelat per fordonsslag (1.1), sammanlagt (1.2) och från flygresor över 50 mil (1.3) samt antal resor

	Årets uppgifter – antal resor och kg CO ₂			Föregående års uppgifter	
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /å.a.
a) Flygresor under 50 mil	348	19538,0	22,25	25957,2	31,08
b) Bilresor	1126	11700,0	13,33	9981,6	11,95
c) Tågresor	1451	179	0,20	1,2	0
d) Bussresor	0				
e) Maskiner och övriga fordon					
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid					
1.1 a-e		31417	35,78	35940,0	43,03
1.3 Flygresor över 50 mil	1392	418945,1	477,16	194290,0	232,68

1.4a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Antalet resor har ökat efter pandemin då fler möten läggs om från digitala möten till fysiska möten. Bland annat har antalet fysiska EU-möten ökat efter pandemin och myndigheten har haft ett utökat uppdrag att genomföra inspektioner på global nivå.

Antalet tågresor har ökat och ersatt en del flygresor vilket har förbättrat resultatet för inrikes resor. Förändringar i myndighetens Mötes- och reseinstruktion som gjorts för mer hållbart resande kan ha bidragit till det senare. Ett exempel på en sådan förändring är möjligheten att välja första klass på vissa tågresor. Kostnaden för tågresor har dock stigit vilket riskerar påverka val av resemedel.

1.4b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Statistik kommer från flera leverantörer där återkoppling varierar. Klimatberäkningen har uppdaterats med anledning av en ny ISO standard (ISO 14083:2023) och kan påverka siffrorna jämfört med föregående år. Enstaka flygresor har bokats utanför våra upphandlade reseleverantörer och rapporterats via reseräkning där det inte rapporteras tillräckligt med information för att kunna räkna ut CO₂. I reseräkningen vid användande av egen bil är km angivet dock inte vilken typ av bil som används vilket innebär att beräkningen är baserad på bensindriven bil.

Miljöstatistik för resor med UL och SL inte möjlig att ta fram för året. Myndigheten arbetar för att åtgärda detta inför kommande rapporteringar.

1.5 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Miljörapporten för resor beställda/bokade via upphandlad resebyrå tas ut genom statistikverktyg. Andra upphandlade leverantörer skickar statistik och miljörapport. Underlag från HR kompletterar gällande rapporterade km med egen bil.

1.6 Uppföljningsmått som svaren på frågorna baseras på (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Insamlade underlag från reseleverantörer samt reseräkning från HR

2. Energianvändning

2.1 Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvarea uppdelat på

	kWh totalt		
	2023	2022	2021
Verksamhetsel (avser lokaler)	1 176 108	1 205 007	1 163 729
Fastighetsel	548 917	482 393	406 753
Värme	1 748 184	1 045 727	1 263 166
Kyla	0	0	0
Totalt	3 473 209	2 733 127	2 833 648

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Verksamhetsel (avser lokaler)	1 340	1 443	1 433	55	56	54
Fastighetsel	625	578	501	26	23	19
Värme	1 991	1 252	1 556	82	49	59
Kyla						
Totalt	3 956	3 273	3 490	163	128	133

Eventuell energianvändning utanför lokaler

	kWh totalt		
	2023	2022	2021
Energi	0	0	0

2.2 Är värmeförbrukningen normalårskorrigerad?

Ja.

2.3 Andel förnybar energi av den totala energianvändningen

	2023	2022	2021
Verksamhetsel	100 %	100 %	100 %
Fastighetsel	100 %	100 %	100 %
Värme	100 %	100 %	100 %
Kyla	100 %	100 %	100 %
Utanför lokaler	0 %	0 %	0 %
Totalt	100 %	100 %	100 %

2.4 Har krav ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal?

Ja, krav har ställts på produktionsspecificerad förnybar el i myndighetens elavtal.

2.5 Har energianvändningen minskat som ett resultat av samverkan med myndighetens fastighetsägare? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka åtgärder som har genomförts

Ja, fastighetsägaren har monterat solceller vilket gett effekt på fastighetselen.

2.6a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Ökad närvaro av personal efter pandemiåren kan ha påverkat den ökade energiåtgången för fastighetsel och värme.

2.6 b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

-

2.7 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna

Leverantörsuppgifter ligger till grund för alla uppgifter om energianvändning.

3. Miljökrav i upphandling

3.1 Andel upphandlingar och avrop där miljökrav ställts av det totala antalet upphandlingar och avrop

	Antal st		
	2023	2022	2021
Upphandlingar och avrop med miljökrav	19	30	6
Upphandlingar och avrop totalt	58	115	57
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	33 %	26 %	11 %

3.2 Antal upphandlingar över tröskelvärde där energikrav enligt förordning (2014:480) om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader har ställts

0 st. Några upphandlingar över tröskelvärde har gjorts men ingen där energikrav har ställts då det inte bedömts som relevant i de upphandlingarna.

Kommentar till redovisning av antal upphandlingar över tröskelvärde

Vi gör väldigt få upphandlingar över tröskelvärde. Krav kring energieffektivitet hanteras oftast i samband med avrop.

Om krav enligt förordningen om statliga myndigheters inköp av energieffektiva varor, tjänster och byggnader inte har ställts vid upphandlingar över tröskelvärde, ange skälen för det (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Se ovan svar.

3.3 Har myndigheten ställt energikrav vid nytecknande av hyresavtal eller inköp av byggnader? (envalsfråga) Vid Nej, anges skälen för det (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Inga nytecknande avtal eller inköp av byggnader har skett under 2023.

3.4 Ekonomiskt värde av registrerade upphandlingar och avrop med miljökrav av det totala värdet av upphandlingar och avrop per år

	Värde kr		
	2023	2022	2021
Upphandlingar och avrop med miljökrav			
Upphandlingar och avrop totalt			
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	%	%	%

3.5a Beskrivning av vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Myndigheten har tagit fram riktlinjer för hållbar upphandling under 2023. Det samt en generell ökad medvetenhet kring att miljökrav är viktiga har lett till att det inkluderats i fler upphandlingar och avtal.

3.6b Beskrivning av eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa

Uppgifter till fråga 3.4 har varit svårt att ta fram. Arbete för att kunna få ut siffrorna som efterfrågas kommer att ske under 2024.

3.5 Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Uppgifterna till 3.1 är framtagna från Upphandlingsenhetens statistik. Av de 19 upphandlingar och avrop där miljökrav ställts finns miljökraven enligt följande

- Finns i ramavtal – 16 st
- Finns i avrop – 0 st
- Finns i Läkemedelsverkets avtal – 3 st (här har Läkemedelsverket ställt egna krav)

4. Frivilliga frågor

Frågor om resfria möten

4.1 Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Resfria möten	67 203			76,54		
Antal tjänsteresor	2989			3,40		

Beskrivning av hur uppgifterna är framtagna (flervalsfråga med möjlighet att lämna kommentar)

Data är framtaget från sammanställd resestatistik och från Microsoft Teams Admin Center.

Frågor om förklaring till resultatet

4.2a,b Beskrivning av insamlat resultat (vad som har påverkat resultatet i positiv eller negativ riktning, eventuella problem och luckor i materialet samt hur och när myndigheten planerar att åtgärda dessa)

Data visar bara digitala möten via Teams. Även andra mötestjänster används men statistik finns inte att tillgå för dessa tjänster. Datat inkluderar både digitala möten som skett med externa deltagare och endast med deltagare från den egna organisationen. Det innebär att alla digitala möten inte inneburit tjänsteresa om det varit ett IRL-möte.

I vissa fall kan en tjänsteresa delas in i flera delsträckor för att kunna beräkna utsläpp. Det innebär att det antal tjänsteresor som redovisas visar en högre siffra än antalet faktiska tjänsteresor.

Frågor om energianvändning

4.3 Har myndigheten en strategi för sitt energieffektiviseringsarbete, innefattande nulägesanalys, mål samt handlingsplan med åtgärder, som utgör grunden för energieffektiviseringsarbetet? (envalsfråga)

Nej. Det finns planerade åtgärder men ingen fastställd strategi/handlingsplan. Detta kommer dock framöver inkluderas i handlingsplanen för myndighetens miljöarbete, En revidering/uppdatering har påbörjats av nuvarande handlingsplan

4.4 Producerar myndigheten egen förnybar energi? (envalsfråga) Vid Ja, anges hur mycket i kWh samt typ av energi

Nej

Frågor om avrop

4.5 Har myndigheten vid avrop mot statliga ramavtal ställt egna miljökrav utöver ramavtalets krav, där så har varit möjligt? (envalsfråga) Vid Ja, anges vilka ramavtal det gäller, antal avrop och omfattning i kronor samt vilka miljökrav som har ställts

Nej.

Adress: Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala
Besöksadress: Dag Hammarskjölds väg 42
Telefon: 018-17 46 00 Fax: 018-54 58 66
E-post: registrator@lakemedelsverket.se
www.lakemedelsverket.se